

wpłynęło dnia

~~24.03.2014~~

dr hab. Marek Jóźwicki prof. n.

Dziedzina: sztuki plastyczne, dyscyplina: sztuki projektowe

Wydział Architektury i Wzornictwa

Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

80-836 Gdańsk, Targ Węglowy 6

Adres e-mail: marek.jozwicki@asp.gda.pl

RECENZJA

dorobku artystycznego oraz działalności dydaktycznej

mgr szt. z I st. kwalifikacji - Roberta Sobańskiego

sporządzona w związku z przewodem habilitacyjnym

w dziedzinie: sztuk plastycznych

w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowe

Gdańsk, 25.03.2014 r.

Zleceniodawca recenzji

Uczelnia Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu Wydział Architektury i Wzornictwa pismo z dnia 19.02.2014 roku, zlecenie podjęte w związku z decyzją Centralnej Komisji Do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 5 lutego 2014 roku. BCK na podstawie art. 18a ust. 5 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz w zakresie sztuki z dnia 14.03.2003 roku (Dz.U. z 2003 roku, nr 65, poz. 595, Dz.U. z 2005 roku nr 164, poz. 1365, Dz.U. z 2011 roku nr 84 poz. 455) powołującej komisję habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego w dziedzinie Sztuki Plastyczne i dyscyplinie artystycznej Sztuki Projektowe dla Pana dr Roberta Sobańskiego

Postępowanie zostało wszczęte przez Centralną Komisję na wniosek Pana dr Roberta Sobańskiego dnia 27 listopada 2013 roku. Do nadesłanego mi przez Przewodniczącego Rady wskazanej przez wnioskodawcę do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego, zgodnie z art. 18a ust. 2 ustawy z dnia 14.03.2003 roku, pisma sygnowanego datą 19 lutego 2014 roku, informującego o wyznaczeniu mej osoby przez CK recenzentem komisji habilitacyjnej do oceny osiągnięć Pana dr Roberta Sobańskiego (art. 16 pkt 2 ust. 1, 2, 3, ustawy z dnia 14.03.2003 roku) do zlecenia została dołączona dokumentacja zgodnie z § 12 pkt 2 ust 1 - 4, Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22.09.2011 roku (Dz.U. 204 poz. 1200).

Podstawowe dane o Habilitancie

Pan dr Robert Sobański urodzony dnia 23.05.1970 roku w Łodzi ukończył studia z wynikiem bardzo dobrym dnia 19.10.1995 roku w Politechnice Łódzkiej na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska w Łodzi. Pan dr Robert Sobański uzyskał stopień doktora (kwalifikacje I stopnia) w dziedzinie Sztuki Plastyczne w dyscyplinie Architektura Wnętrz nadany mu uchwałą Rady Wydziału Architektury Wnętrz i Wzornictwa w Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi w dniu 11 04.2003 roku,

Habilitant był związany pracą jako pedagog oraz artysta:

- w latach 1995-2003 Robert Sobański był zatrudniony na stanowisku asystenta w Pracowni Projektowania Wnętrz w Instytucie Architektury i Urbanistyki Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej. Po uzyskaniu kwalifikacji I stopnia przez kolejne 7 lat kontynuował pracę w tym miejscu na stanowisku adiunkta.
- od 2010 roku pełni obowiązki starszego wykładowcy w Zakładzie Projektowania Wnętrz i Fotografii w Instytucie Architektury i Urbanistyki Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska macierzystej Uczelni. (Od 2011 roku jest to drugie miejsce pracy Habilitanta)
- od 2011 roku pracuje jako adiunkt - od 2012 roku pełniąc funkcję kierownika Pracowni Wnętrz Mieszkalnych - na Wydziale Wzornictwa i Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, którą to Uczelnię wybrał jako pierwsze miejsce pracy.
- w latach 2007-2009 współpracował (wraz z grupą studentów Wydziału Budownictwa Architektury i Inżynierii Środowiska) z miastem Pabianice w zakresie studium architektoniczno - urbanistycznego rozwoju miasta, za co otrzymał specjalne podziękowania od Prezydenta Miasta Pabianic Zbigniewa Dychto.
- w roku 2009 uzyskał Uprawnienia Budowlane nr 19/R-19/LOOIA/09 w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń.
- w roku 2011 otrzymał nagrodę Rektora Politechniki Łódzkiej prof. dr hab. inż. Stanisława Bieleckiego za osiągnięcia w działalności organizacyjnej.

Autoreferat

Dr sztuki Robert Sobański rozpoczyna swój Autoreferat cytatem z „Awantur Muzyka Jazzowego” Andrzeja Makowieckiego. Z jednej strony jest to wyraz tęsknoty Kandydata za niespełnionym marzeniem, z drugiej filozofia pracy oparta na analogii pomiędzy muzyką a architekturą. Habilitant napisał: „Wiem (...), że w muzyce jest prawda, która próbuję znaleźć i nazwać; prawda, którą po latach odnalazłem w architekturze wraz z jej dowolnością interpretacyjną i aranżacyjną czy tendencją do improwizacji /jazz?/ Melodyka, rytmika, dynamika czy choćby frazowanie to tylko niektóre elementy dzieła muzycznego, które mi towarzyszą w przygodzie z architekturą”.

W całym tekście Autoreferatu Robert Sobański odnosi się przede wszystkim do pracy zawodowej, wyodrębniając znaczące pod tym względem okresy. Lata 1989 -92 to okres studiów i pierwsze, zresztą nie najlepiej oceniane przez Habilitanta, doświadczenia zawodowe. Okres 1992-94 to współpraca z pracownią Mechowski - Baranowicz, „terminowanie” w zawodzie architekta, poznawanie smaku odpowiedzialności i pokory. W roku 1994 jako student V roku i stypendysta Rektora rozpoczął Sobański pracę w Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz w Instytucie Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej. Tak się zaczęło trwające już 20 lat przekazywanie studentom własnych doświadczeń projektowych, z jednej strony wielka odpowiedzialność, z drugiej szansa na ciągłe odkrywanie czegoś nowego, nieustające uczenie się. I ogromna satysfakcja. W zespole z Włodzimierzem Adamiakiem i Szymonem Hofmanem opracowywał zadania projektowe w ramach przedmiotów: Plastyka w Architekturze i Projektowanie Architektury Wnętrz. W tym samym 1994 roku wyjeżdża do Nowgorodu, dyskontuje pobyt na tamtejszym Uniwersytecie pracą dyplomową obronioną w roku 1995. Lata 1994 -98 to próba pogodzenia pracy na Politechnice z pracą architekta w pracowni „Marciniak. Witasia”. Ciekawe doświadczenia zawodowe zdobywane pod opieką pracodawców - mentorów, coraz bardziej złożone projekty - zrealizowane i niezrealizowane - w tym także opracowania konkursowe, budują świadomość zawodową i odpowiedzialność młodego projektanta. Lata 1998-2003 charakteryzuje skupienie się Habilitanta nad działalnością dydaktyczną. W roku 2001 rozpoczął pracę badawczą zakończoną dwa lata później uzyskaniem kwalifikacji I stopnia w dyscyplinie: architektura wnętrz pod opieką artystyczną prof. Włodzimierza Dreszera. 10 ostatnich lat to dzielenie czasu pomiędzy działalnością czynnego architekta i nauczyciela akademickiego z obustronna wymiana doświadczeń. To czas opowiadania historii przy pomocy projektów i realizacji, skierowanych do użytkowników, ale też czas opowiadania o projektach składających się na różnorodne doświadczenia zawodowe. Po rozpoczęciu pracy na stanowisku adiunkta na Wydziale Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi Robert Sobański dzieli swój czas pomiędzy dwie uczelnie. Z kształceniem studentów i budowaniem programów nauczania wiąże swoje plany zawodowe.

Autoreferat kończy komentarz do wskazanego dzieła. W uzasadnieniu wyboru, opierając się na własnej metodzie pracy, Habilitant uznaje swoje opracowanie za przykład ilustrujący złożoność procesu projektowego, akcentując konieczność

wpływanie przez projektanta na jego przebieg i wywoływania emocji, co powinno zaowocować lepszym przygotowaniem studentów do świadomego wykonywania zawodu architekta wnętrz. Dodatkowym uzasadnieniem była dla Roberta Sobańskiego praca z grupą studentów Wydziału Architektury Wnętrz i Wzornictwa ASP w Łodzi podczas warsztatów projektowych. Tematem ćwiczenia była próba odtworzenia pełnego procesu powstawania realizacji w oparciu o modyfikację istniejącego obiektu na przykładzie projektu „Hotel Grzegorzewski”. Analiza składowych projektu i jego skomplikowanej infrastruktury wywołała skojarzenia ze złożonym organizmem i „tchnęła” w projekt życie, zapisane w filmowej etiudzie.

Osiągnięcia twórcze

W wykazie osiągnięć twórczych Habilitant wymienia 42 pozycje związane z wybranymi projektami i realizacjami architektonicznymi oraz 24 projekty i realizacje w zakresie architektury wnętrz, opracowane do uzyskania kwalifikacji I stopnia. Autor nie wskazuje, które z wymienionych opracowań zostały zrealizowane, a które pozostały w stadium projektu, co, podobnie, jak nie ujawnienie - zarówno w tej części opracowania, jak i w następnej, współautorów znacznie utrudnia zadanie recenzenta.

W wykazie wybranych projektów i realizacji po uzyskaniu kwalifikacji I stopnia Autor wymienia 80 opracowań, z których 59 zostało w całości zrealizowanych, jedną – budynek handlowo-usługowy – zrealizowano w części koncepcji, a trzy są w trakcie realizacji (i są to przebudowywane budynki mieszkalne jednorodzinne). Wśród zrealizowanych są mieszkania; budynki mieszkalne jedno- i wielo-rodzinne oraz mieszkalno-usługowe, a także biurowe i handlowo-usługowe; jest budynek biurowo-produkcyjny; są zakłady opieki zdrowotnej z gabinetami lekarskimi, apteka/przychodnia, hotel/restauracja, motel, hala przetadunkowa, hale wysokiego składowania (jedna wraz z hurtownią artykułów spożywczych), salon firmowy Era gsm, solarium, kawiarnia, zakład krawiecki, zakład produkcyjny... Wszystkie te realizacje składają się na imponujący dorobek architekta i projektanta wnętrz - potwierdzający nie tylko uprawnienia do projektowania bez ograniczeń, ale też odwagę w podejmowaniu różnorodnych tematów, i niechęć do zawodowej rutyny. Dodatkowo potwierdza to udział Habilitanta w konkursach, także międzynarodowych, np. Muzeum Historii Polski w Warszawie. Wykaz uzupełnia 6 koncepcji i 7 projektów i jedno opracowanie niesklasyfikowane. 33 spośród wybranych pozycji wykazu zostało zawarte w Portfolio Autora.

Swoje Portfolio opracował Habilitant w dwóch częściach. Pierwsza z nich pt. „Wykaz dorobku 2013-2003 cz. III/1” dotyczy wybranych opracowań z lat 2008-2013. Druga, pt. „Wykaz dorobku 2013-2003 cz. III/2” zawiera opracowania z lat 2003-2009. Część III/1 ma podtytuł PROCES/ARCHITEKTURA/WNĘTRZA/WYBRANE 2013-2003, co może wywołać wrażenie, że w tej części wnętrza mają dla Autora większe znaczenie. Ale każdemu projektowi w obu częściach towarzyszy - wydawałoby się - taka sama strona z napisem PORTFOLIO, na której z lewej strony białego kwadratu występuje tytuł realizacji, z informacją czy dotyczyła ona architektury i wnętrz czy samych wnętrz lub tytuł projektu, a pod białym kwadratem znajduje się wspomniany już - nie najlepiej zresztą czytelny - podtytuł, który raz brzmi PROCES/ARCHITEKTURA /WYBRANE, drugi

raz PROCES/WNĘTRZA/WYBRANE. Rysunki, wizualizacje i zdjęcia ilustrujące poszczególne opracowania nie zawsze mieszczą się w treści podtytułów. Ponieważ tytuły stanowią jedyny komentarz Habilitanta do zawartości Portfolio, ich jednoznaczność i klasyfikacja jaką mogłyby wprowadzać - wydaje się ważna. Brak wspomnianego komentarza jest tym bardziej niezrozumiały, że czytamy w autoreferacie o obowiązku przekazywania studentom własnych doświadczeń projektowych, i o konieczności nieustającego wartościowania, i poszukiwaniu siebie, i rozwijaniu własnej wrażliwości.

Dydaktyka

Prowadzonej przez siebie dydaktyki także nie opisuje Habilitant szczegółowo. W dołączonych do studenckich prac, reprezentujących poszczególne semestry, sylabusach - można odnaleźć treść zadania i - analizując reproduktowane plansze – rozpoznać nabyte umiejętności studentów i zrealizowane cele kilku, prowadzonych przez Habilitanta, przy współudziale innych prowadzących, przedmiotów. Bardzo pomocny dla recenzenta mógłby się okazać osobisty stosunek Roberta Sobańskiego do wplatanych w zadania treści, ale Habilitant niestety nie ujawnia właściwie nic poza faktami, których interpretacja bez przewodnictwa Habilitanta jest niezwykle trudna, a może nawet niemożliwa...

Habilitant brał udział w opracowaniu programu kierunku Architektura Wnętrz w zespole pod kierunkiem prof. Marka Janiaka, a także w opracowaniu programu i harmonogramu zajęć w ramach projektu „Akademia Budownictwa - profesjonalne studia podyplomowe dla inżynierów budownictwa” na kierunku Projektowanie Architektury Wnętrz w latach 2010-12.

Przez lata przygotowywał wystawy promujące Wydział Budownictwa Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej, w ramach Targów Edukacyjnych w Łodzi oraz Targów Wyposażenia Wnętrz Interflat w Łodzi, a także inne wystawy Wydziału.

W 2013 roku był opiekunem merytorycznym podczas Warsztatów inwentaryzacyjno-badawczych we wsi Sękowo, zorganizowanych przez Pracownię Projektowania Struktur Krajobrazu Regionalnego Katedry Bioniki, Wydziału Architektury i Wzornictwa Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, we współpracy z Wydziałem Wzornictwa i Architektury Wnętrz ASP w Łodzi oraz Zakładem Architektury Wnętrz Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego przy współpracy gminy w Nowym Tomysłu i Starostwa Powiatowego tamże.

Wspierał studentów podczas realizacji prac w ramach Festiwalu Kinetycznej Sztuki Światła w Łodzi.

Brał udział w Sympozjum „Wzornictwo plus przemysł” w ramach Łódź Design Festival 2013.

Dr sztuki Robert Sobański jest autorem recenzji prac dyplomowych: w tym 13 dyplomów licencjackich (7 aiu s1; 6 aw s1) oraz 20 magisterskich (17 aiu s2; 2 wzornictwo s2; 1 aiu jednolite) /o ile udało mi się odpowiednio rozszyfrować skróty Habilitanta) a także dwóch prac dyplomowych niezidentyfikowanych.

Zrealizowane dzieło artystyczne

wskazane przez Roberta Sobańskiego to Hotel Grzegorzewski, zrealizowany w latach 2008-2011 w Tuszynie, ul. 3 Maja 59, dla inwestora AMB SERVICES Sp. z o. o. We wniosku o wszczęcie przewodu Habilitant przywołuje autorów Projektu Budowlanego, podzielonego na 9 Projektów Branżowych i tak: Projekt zagospodarowania terenu, autorzy: mgr inż. arch. Szymon Hofman, dr inż. arch. Robert Sobański; Projekt architektoniczno-budowlany, autorzy: mgr inż. arch. Szymon Hofman, dr inż. arch. Robert Sobański; Technologia kuchni, autor: mgr inż. arch. Małgorzata Szymańska, sprawdzający: mgr inż. arch Witold Mechowski; Projekt konstrukcji, autor: mgr inż. Marcin Kapuściński, sprawdzający mgr inż. Roman Cichosz; Projekt Instalacji elektrycznej, autor: mgr inż. elektryk Zbigniew Urbaniak, sprawdzający: inż. Tadeusz Jabłoński; Projekt Instalacji wentylacji i klimatyzacji, autor: mgr inż. Robert Jastrzębski, sprawdzający: dr inż. Tomasz Jarominko; Projekt budowlany wew. inst. gazowej, autor: mgr inż Paweł Zubiel, sprawdzający: mgr inż. Zbigniew Cichoński; Projekt budowlany instalacji oczyszczania ścieków, autor: mgr inż. Mirosław Piech, sprawdzający: inż. Jerzy Drażkiewicz; Projekt wnętrz i nadzór autorski: arch. Robert Sobański.

Do wniosku zostało również załączone oświadczenie Habilitanta o nienaruszaniu praw osób trzecich. Część Portfolio dotycząca dzieła w postaci zrealizowanego hotelu zawiera jednak elementy dokumentacji branżowych, ukazuje także bryłę budynku. Będąca fragmentem dokumentacji dzieła, wskazanego przez Habilitanta jako osiągnięcie artystyczne, animacja (zilustrowana w portfolio sekwencją obrazów zatytułowanych Wariacje) kończy się slajdem z kilkoma nazwiskami: Adrianna Zagórska, Alicja Antosik, Barbara Kędzierska, Piotr Piątkowski, Sabina Świątkowska, Robert Sobański. Dlatego uważam, że Habilitant powinien uzupełnić dokumentację przewodu o oświadczenia współtwórców.

Projekt Hotelu Grzegorzewski dotyczył przebudowy i rozbudowy - wraz z wymaganą na potrzeby hotelu infrastrukturą - istniejącego obiektu, składającego się z trzech powiązanych ze sobą funkcjonalnie i przestrzennie pawilonów, częściowo podpiwniczonych, z występującymi w liczbie od I do III kondygnacjami naziemnymi. Oprócz części hotelowej obiekt pełni funkcje gastronomiczną, konferencyjną oraz estradową.

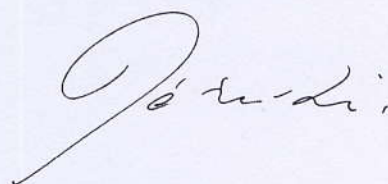
Ilustracje w Portfolio prowadzą od planu zagospodarowania terenu, poprzez stan istniejący, pozwalający rozpoznać charakter budynku z zewnątrz oraz jego wnętrza, ukazują fragmenty dokumentacji obiektu przed przebudową. Pozwalają na porównanie poszczególnych rzutów z przed i po modernizacji. Przybliżają rozwiązania stropów i posadzek, instalacji, oraz aranżacji wnętrz z elementami wyposażenia. Ukazują skomplikowanie obiektu poprzez nałożenie warstw. Kolejne ilustracje - pod nazwą „Wariacje na temat” - zawierają sugestywne, czarno-białe obrazy będące statycznym zapisem dynamicznej animacji, w której poszczególne elementy nakładają się na siebie,

żyją i obracają się, jakby rytmicznie rozrastały się w czasie, niektóre fragmenty pokazując, skupiając uwagę, a część ukrywając i oddalając. Wydaje się to być echem muzycznych fascynacji Habilitanta. Na kolejnych kartach Portfolio pojawia się kubiczna koncepcja, skupiona na formie, zgeometryzowana. Wreszcie na zdjęciach z realizacji pokazane są wnętrza, dekoracyjne, nasycone światłem i detalami, budujące kontrastowe klimaty, skrajnie odmienne poprzez warianty oświetlenia. Teatralne wnętrza konferencyjne, stonowane pomieszczenia mieszkalne i rozwibrowane ogólnego użytku. Całość dokumentacji zamykają widoki pawilonów o złożonej tektonice.

Autor w swoim opracowaniu skupia naszą uwagę na wielowarstwowej siatce infrastruktury technicznej, co rzeczywiście może stanowić pewien pretekst do wywołania refleksji u studentów architektury wnętrz nad wagą tego co niewidoczne. Pozostawia autor obrazy bez komentarza; wszystkie tomy dokumentacji opracowanej przez habilitanta zawierają jedynie tytuły pod fotografiami; żadnego wstępu; żadnego podsumowania; żadnej refleksji. A decyzje formalne podejmowane przez autora we wnętrzach proszą o wyjaśnienia. Zmodernizowany obiekt, niewątpliwie zyskał na wartości, za sprawą poprawionej funkcjonalności i nasycenia współczesną techniką i technologią ale ani przed ani po interwencji projektowej nie wzrosła jego wartość architektoniczna. Forma obiektu przedstawiona w szkicowych koncepcjach zapowiadała interesującą próbę zbudowania dynamicznej asymetrycznej kompozycji brył prostopadłościennych z kulminacją w części mieszkalnej. Szkoda w tym kontekście, że autor nie przedstawił szkiców koncepcji wnętrz. Realizacji brak konsekwencji. Ani bryła ani wnętrza nie reprezentują czytelnej idei - różne miejsca, różne perspektywy, odmienne reguły. Jeżeli to zabieg świadomy to dobrze byłoby móc przeczytać taką deklarację w przeciwnym wypadku zachodzi podejrzenie niezapanowania nad całością.

Konkluzja

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji proces kształcenia, i doskonalenia własnej wiedzy i umiejętności w zakresie projektowania stawia przed nami w osobie Habilitanta intensywnie pracującego architekta i zaangażowanego pracownika nauki. Osiągnięcia artystyczne, twórcze, i dydaktyczne Pana dr Roberta Sobańskiego stanowią znaczny wkład w samą dyscyplinę, są też — pomimo wyrażonych wątpliwości — ich efektywnym przełożeniem na sferę, dydaktyki i upowszechniania myśli projektowej. Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, twórcze, i dydaktyczne Pana dr Roberta Sobańskiego spełniają wymagania art. 16 ustawy z dnia 14.03.2003 roku (Dz.U. z 2003 roku, nr 65, poz. 595, Dz.U. z 2005 roku nr 164, poz. 1365, Dz.U. z 2011 roku nr 84 poz. 455). Popieram wniosek o przyznanie dr Robertowi Sobańskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie: sztuki plastyczne dyscyplinie: sztuki projektowe

25 marca 2014 roku
dr hab. Marek Józwicki prof. ASP w Gdańsku

